Region Västmanland

MÖTESPROTOKOLL

Mötesdatum
2026-09-23

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Plats och tid	Sammanträdesrum Mälaren, Regionhuset, Västerås kl. 09:00-12:05
Beslutande ledamöter	Stephanie Bruksgård (M) (Förste vice ordförande) Anna Nygren (M) Malin Gabrielsson (KD) Lina Ekengren (L) (Ordförande) Ingvar Jonsson (SD) Gisela Carstinge (SD) Ulrika Spårebo (S) (Andre vice ordförande) Kenneth Östberg (S) Fehmi Paulus (S) §§99-103 Heidi-Maria Wallinder (V) Malin Carnbring (S) ersätter Per Strengbom (S) Ann-Christine Björkman (S) §§91-98 ersätter Fehmi Paulus (S)
Ej tjänstgörande ersättare	Mikael Andersson Elfgren (M) Elisabeth Wäneskog (KD) Karin Andersson (L) Ann-Christine Björkman (S) §§99-103 Barbro Larsson (C)
Övriga närvarande	Jonas Cederberg (hälso- och sjukvårdsdirektör) Annette Daneryd (utvecklingschef Förvaltningsledning Hälso- och sjukvårdsförvaltningen) Alexander Ahlberg (områdeschef Operation, Specialmedicin och Akutsjukvård) Milena Sundstedt (områdeschef Psykiatri, Medicin och Närsjukvård) Joakim Ramos (tf områdeschef Medicinsk diagnostik, Teknik och Farmaci) Maria Martinsson (verksamhetschef Vårduppdrag Västmanland) Roger Ärleskog (ekonomichef) Annika Rolland (verksamhetschef HR) Christina Ersson (nämndsekreterare) Maria Cifuentes Vargas (personalföreträdare) Cecilia Skanser (utredare Planering och utveckling) §98 Tove Marthin (verksamhetschef Barn- och ungdomspsykiatrin) §98 Åsa Revenäs (verksamhetsutvecklare Vårdval Primärvård) §98 Niklas Frykman (L) (politisk sekreterare, deltar på distans) Lisa Pettersson (S) (politisk sekreterare, deltar på distans)
Utses att justera	Heidi-Maria Wallinder
Justeringens plats och tid	Digital justering 2026-09-30 00:00

MÖTESPROTOKOLL

Mötesdatum

2026-09-23

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Protokollet omfattar	§§91-103		
Underskrifter	Sekreterare	…… Christina Ersson	
	Ordförande	…… Lina Ekengren	……
	Justerande	…… Heidi-Maria Wallinder	……

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.		
Organ	Hälso- och sjukvårdsnämnden		
Sammanträdesdatum	2026-09-23		
Datum för anslags-uppsättande	2026-09-30	**Datum för anslags-nedtagande**	2026-10-22
Förvaringsplats för protokollet	Regionhuset, Västerås		
Underskrift	…… Christina Ersson		

Justerandes sign			**Utdragsbestyrkande**

§91 Fastställande av föredragningslista

Förslag till beslut
Den preliminära föredragningslistan fastställs.

Beslut
Den preliminära föredragningslistan fastställs med tillägg av ett nämndinitiativ från Heidi-Maria Wallinder (V). Nämndinitiativet redovisas i § 102 i protokollet.

§92 Föregående protokoll

Ärendet i korthet

Anmäls att hälso- och sjukvårdsnämndens protokoll från sammanträdet 2026-08-26 justerats i föreskriven ordning.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämndens protokoll från sammanträdet 2026-08-26 läggs till handlingarna.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämndens protokoll från sammanträdet 2026-08-26 läggs till handlingarna.

§93 Justering

Förslag till beslut
Heidi-Maria Wallinder (V) utses att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

Beslut
Heidi-Maria Wallinder (V) utses att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

§94 Nästa sammanträde

Förslag till beslut
Nästa sammanträde ska äga rum måndagen den 26 oktober 2026 kl 09.00.

Beslut
Nästa sammanträde ska äga rum måndagen den 26 oktober 2026 kl 09.00.

§95 Redovisning av delegeringsbeslut

Förslag till beslut
Informationen noteras.

Beslut
Informationen noteras.

Delegeringsbeslut

- HSF260003-28 Ledighetsansökan
- HSF260002-35 Ledighetsansökan
- HSF260005-5 Ledighetsansökan
- RV260797-1 Protokoll över beslut enligt delegation under 2025 LSS-handläggare
- RV260799-1 Protokoll över LSS-handläggares beslut enligt delegation 2026-01-01 - 2026-06-30

§96 Anmälningar för kännedom

Förslag till beslut
Informationen noteras.

Beslut
Informationen noteras.

Anmälningar

- HSF260726-1.2 Ds 2026:17 Identifiering av barn i behov av stöd för att utveckla sina färdigheter i svenska språket (3/3)
- HSF260726-1.1 Remiss av Ds 2026_17 Identifiering av barn i behov av stöd för att utveckla sina färdigheter i svenska språket (2/3)
- HSF260733-1 Remiss av Ds 2026:18 Slutredovisning av tilläggsuppdraget om stärkt samverkan mellan socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri i brottsförebyggande syfte – Svar senast 8 december 2026 (1/2)

§97 Samverkan med fackliga organisationer

Ärendet i korthet
Ärendena i föredragningslistan har behandlats enligt samverkansavtal.

Vid samverkansmötet framfördes inga synpunkter att överlämna till hälso- och sjukvårdsnämnden.

Förslag till beslut
Informationen noteras.

Beslut
Informationen noteras.

§98 Muntlig information

Ärendet i korthet

Information

Delårsrapport till och med augusti 2026
Jonas Cederberg inleder med en sammanfattning. Färre invånare väntar på första besök och operation, och tillgängligheten förbättras också, bland annat inom Barn- och ungdomspsykiatrin. Måluppfyllelsen går övervägande i positiv riktning. Kvalitetsutfallet förbättras liksom värdena för patientsäkerhet. Arbetet med att förbättra följsamhet till hygienföreskrifter fortsätter.

Roger Ärleskog tar upp ekonomin. Per den sista augusti 2026 redovisar förvaltningen ett ackumulerat resultat om -217 miljoner kronor med en helårsprognos på -505 miljoner kronor, vilket är 40 miljoner kronor bättre än prognosen per sista april. Han framhåller dock att bruttokostnadsutvecklingen fortfarande är hög, 4,7 procent, vilket delvis beror på att köpt vård ökat. Kostnader för läkemedel och inhyrd personal sjunker dock. Arbetad tid ökar med cirka 124 årsarbetare, delvis beroende på att sjukfrånvaron sjunkit. Ekonomisk effekthemtagning går långsammare än budgeterat. Slutligen tar han upp årets internkontroll.

Nämnden diskuterar bland annat statistik över tillgänglighet till operation, vad som hänt med långtidssjuka som inte längre ingår i statistiken, patienterna bakom dyr köpt vård, budgetpåverkande satsningar, en nystartad hjärnskadeenhet inom Vuxenpsykiatrin, ätstörningsvård, nya behandlingar som leder till ökad dagkirurgi men minskat antal klinikegna operationer samt ekonomisk påverkan av köpt vård respektive sjukfrånvaro.

Slutrapport sommarutvärdering
Annette Daneryd informerar. Hon inleder med hur utvärderingen har gjorts och sammanfattar resultatet. Fler vårdplatser var öppna med hög patientsäkerhet, och hon framhåller samverkan mellan verksamheter, vårdcentraler och kommuner. Sammanfattningsvis gav planeringen goda resultat med stärkt robusthet som följd. En iakttagelse är att patientflödet inte längre minskar på samma sätt som förr under sommaren, och planeringen behöver därför utgå ifrån ett fortsatt högt vårdbehov. Bemanning innebär fortfarande en utmaning. Kostnaderna under sommaren har ökat med 6 procent jämfört med 2025.

Hon går också kort igenom processen för planering inför sommaren 2027 och framhåller bland annat tidig, strukturerad planering och arbete med kompetensförsörjning. Slutligen tar hon upp en rapport från Socialstyrelsen om personalplanering inom hälso- och sjukvården med fokus på semesterperioder.

Nämnden diskuterar bland annat antal vårdplatser på Kirurgen, samverkan med och konsekvenser för kommunerna av antal vårdplatser inom regionen, personalens vilja att avstå semester under sommaren och i stället få extra ersättning, dyra patienttransporter, antal semesterperioder, det positiva med avvikelsehantering, möjligheten att ta lärdom av sommarplaneringen i ordinarie verksamhet, in- och utflöde till och från Akuten, flödet av patienter på Akuten i förhållande till bemanning inom primärvården samt planering inför jul- och nyårshelgerna.

Hälso- och sjukvårdsbarometern våren 2026
Cecilia Skanser informerar om hälso- och sjukvårdsbarometern som genomfördes under vården 2026. Helårsresultat publiceras för allmänheten i mars. Hon sammanfattar resultatet och framhåller att Region Västmanland fortsatt får ett bra resultat i förhållande till riket som helhet. Hon går också igenom svar per fråga och resultat per nod, det vill säga sjukhusen i Fagersta, Köping, Sala och Västerås.

Nämnden diskuterar att kännedom om patientnämnden minskar enligt undersökningsresultaten.

Återrapport: Tillgänglighet Barn och ungdomspsykiatrin
Tove Marthin informerar. Hon visar statistik över väntande respektive genomförda besök, utredning respektive behandling inom 30 dagar och går igenom hur statistiken kan tolkas. Majoriteten av patienterna får sitt första besök inom 30 dagar, och produktionen har ökat. Hon tar också upp bland annat köpta utredningar och framhåller att patientkontakterna oftast är långvariga, samt går igenom ett antal genomförda åtgärder. Hon går djupare in på hur den första kontakten går till, förändrade arbetssätt gällande neuropsykiatriska utredningar, autismutredningar inom BUP-start samt nya arbetssätt på öppenvårdsmottagningarna, och diskuterar olika planerade åtgärder.

Nämnden diskuterar bland annat nya rutiner i förhållande till elevhälsan, det höga remissinflödet, forskning om arbetssättet BUP-start, effekter av tidiga insatser, Barn- och ungdomspsykiatrins medverkan i så kallade SIP-samtal i kommunerna, planerade åtgärder utifrån att vissa statsbidrag kanske inte fortsätter, familjernas möjlighet att välja och välja bort externa utredningar, möjligheterna för skolorna att stötta elever samt digitala uppföljningar av behandlingar. Barn- och ungdomspsykiatrin får också en eloge för sitt goda arbete.

Opcat/JO-inspektion Barn- och ungdomspsykiatrin
Tove Marthin informerar. OPCAT står för Optional Protocol to the Convention against Torture. Utifrån detta har en inspektion gjorts av JO, Justitieombudsmannen. Tove Marthin går igenom resultaten som bland annat handlade om miljö, utevistelse, utbud av aktiviteter och rörelsefrihet. Hon tar också upp önskade och planerade åtgärder samt framhåller att patienterna får fylla i utvärdering och att resultaten är övervägande positiva.

Nämnden diskuterar bland annat rätten att få komma ut gällande andra verksamheter än psykiatrin, personalens kunskap och utbildning om patienternas rättigheter i samband med frivillig vård respektive tvångsvård, att barn och unga inte är aktuella för den nya hjärnskadeenheten, möjligheten att använda djur och natur i vården, vårdtidens längd, JO-rapportens skrivningar om bältning samt om antalet fall som är alkohol- eller drogrelaterade har ökat över sommaren.

Uppdragsredovisning

Aktivitet 26: Seniorhälsovårdsprogrammet (slutrapport)
Maria Martinsson och Åsa Revenäs informerar. Åsa Revenäs tar bland annat upp en översikt över insatser som personer i vissa åldrar erbjuds, går igenom hur de utökade hälsosamtalen för 60- och 70-åringar genomförs samt poängterar inriktningen på att stötta målgruppen till egenvård. Hon tar också upp utvärdering och forskning, uppföljning av insatser och åtgärder, indikatorer för utvärdering 2029/30 samt ett kommande kvalitetsregister. Slutligen visar hon några resultat som redan kunnat dras efter drygt ettusen genomförda utökade hälsosamtal. Av de genomförda samtalen har drygt 800 personer fått hänvisningar till exempelvis läkare, kommun eller civilsamhälle. Sammanfattningsvis ser man att risk för ohälsa kan identifieras genom programmet och att det kan vara en viktig del i preventivt arbete och omställningen till nära vård.

Nämnden diskuterar bland annat tillgänglighet till vårdcentralerna, möjligheterna till hörselkontroll, hur stor andel av dem som fått erbjudande om samtal som har genomfört dem, uppföljning och jämförelse med andra regioner, uppbyggnad av ett register över programmet och eventuella administrativa kostnader, finansiering, möjligheter att använda programmet i forskning samt att samtliga vårdcentraler deltar.

Förslag till beslut
Informationen noteras.

Beslut
Informationen noteras.

§99 Delårsrapport till och med augusti 2026 - Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

HSF260121

Ärendet i korthet

Delårsrapport till och med augusti 2026 redovisas.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen redovisar ett resultat per sista augusti på -217 miljoner kronor, 316 miljoner kronor sämre än budget. Förvaltningen prognostiserar ett helårsresultat på -505 miljoner kronor. En förbättring med 40 mnkr till största delen kopplat till resultatpåverkande statsbidrag och fortsatt lägre läkemedelskostnader jämfört budget och föregående prognos. Det prognostiserade underskottet är kopplat till den ingående obalansen i förvaltningsplanen på -600 miljoner kronor och ligger inom det av fullmäktige accepterade underskottet.

Förslag till beslut

1. Nämnden noterar avvikelsen från budget för perioden samt helårsprognosen, som båda är något bättre än förvaltningsplan. Nämnden kommer noggrant att följa förvaltningens pågående arbete med att få en ekonomi i balans.
2. Nämnden ger förvaltningsdirektören i uppdrag att genomföra och säkerställa effekterna av förvaltningsplanens åtgärder under resterande del av året. Regionstyrelsen och regionfullmäktige informeras om årsprognosen, som är inom det av fullmäktige accepterade underskottet.

Beslut

1. Nämnden noterar avvikelsen från budget för perioden samt helårsprognosen, som båda är något bättre än förvaltningsplan. Nämnden kommer noggrant att följa förvaltningens pågående arbete med att få en ekonomi i balans.
2. Nämnden ger förvaltningsdirektören i uppdrag att genomföra och säkerställa effekterna av förvaltningsplanens åtgärder under resterande del av året. Regionstyrelsen och regionfullmäktige informeras om årsprognosen, som är inom det av fullmäktige accepterade underskottet.

Anteckning

Ulrika Spårebo, Kenneth Östberg, Fehmi Paulus och Malin Carnbring, alla (S), Heidi-Maria Wallinder (V) och Barbro Larsson (C) lämnar protokollsanteckning enligt bilaga.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Delårsrapport t o m augusti 2026 HSF
- Delårsrapport 2026 - Förvaltningstotalt Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Protokollsanteckning, S, C, V.

Delårsrapporten visar förbättringar inom flera delar av hälso- och sjukvården, vilket är positivt. Samtidigt vill vi från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Centerpartiet nyansera bilden av den ekonomiska utvecklingen och uppmärksamma områden där utvecklingen fortsatt är otillräcklig.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen redovisar efter augusti ett underskott på 217 miljoner kronor och prognostiserar ett underskott på 505 miljoner kronor för helåret. Den förbättrade prognosen förklaras bland annat av ökade statsbidrag, lägre läkemedelskostnader och minskade kostnader för inhyrd personal. Intäkterna ligger 50 miljoner kronor över budget, huvudsakligen till följd av statsbidrag, samtidigt som läkemedelskostnadernas helårsprognos är 94 miljoner kronor bättre än fastställd budget. Bakom detta finns bland annat läkemedelsrabatter, patentutgångar och lägre kostnader för HPV-vaccin.

Det är positivt att prognosen förbättras, men det är viktigt att skilja detta från en strukturell förbättring av ekonomin. Höga personalkostnader och ökade kostnader för köpt vård fortsätter att belasta resultatet. Samtidigt visar delårsrapporten att genomförandet av beslutade ekonomiska åtgärder fördröjs, bland annat på grund av resurs- och kompetensbrist. Den planerade effekthemtagningen ser därmed inte ut att nå den nivå som varit avsedd.

Det väcker frågor om hur realistiska de beslutade åtgärderna är och vilka konsekvenser som kan uppstå när förväntade ekonomiska effekter uteblir. En långsiktigt hållbar ekonomi kan inte vara beroende av tillfälliga statsbidrag eller gynnsamma kostnadsförändringar. Det krävs strukturella åtgärder som är möjliga att genomföra och som faktiskt ger den effekt som beräknats.

Statsbidragen är samtidigt viktiga verktyg för att utveckla vården och ska användas där de kan göra skillnad för patienterna. Mot den bakgrunden är det särskilt anmärkningsvärt att Region Västmanland har beviljats 2,2 miljoner kronor för vård vid svårbehandlade ätstörningar, men att inga av dessa medel hade använts till och med augusti. Om pengarna inte används ska de återbetalas. I ett vårdområde där behov, tillgänglighet och vårdens innehåll är föremål för stor diskussion är det svårt att förstå att redan beviljade resurser riskerar att lämnas outnyttjade.

Även cancervårdens ledtider är fortsatt ett stort bekymmer. Målet är att 80 procent av patienterna ska genomgå sitt standardiserade vårdförlopp inom angiven ledtid. Utfallet

är endast 49,1 procent, jämfört med 52,3 procent 2025. Trots genomförda insatser är regionen långt från målet och utvecklingen har dessutom gått åt fel håll.

För oss är det avgörande att ekonomiska resultat alltid sätts i relation till vad de innebär för patienterna. Den förbättrade prognosen är välkommen, men den får inte skymma de problem som kvarstår. När den planerade effekthemtagningen inte når avsedd nivå, kostnaderna för köpt vård ökar och personalkostnaderna fortsatt belastar ekonomin finns det anledning att fråga hur mycket starkare ekonomin egentligen har blivit.

Och ytterst handlar detta inte om siffror i en rapport, utan om vården. Statsbidrag som inte omsätts i vård hjälper inga patienter. När pengar till svårbehandlade ätstörningar riskerar att lämnas oanvända och mer än hälften av cancerpatienterna fortfarande inte får sin vård inom fastställd ledtid finns det fortsatt mycket kvar att göra.

För respektive partis räkning

Ulrika Spårebo, (S)

Barbro Larsson (C)

Heidi-Maria Wallinder (V)

§100 Uppföljning av internkontrollplan 2026

HSF250526

Ärendet i korthet
Internkontrollplan för 2026 ingår i Förvaltningsplan Hälso- och sjukvårdsförvaltningen 2026-2028. Uppföljning av internkontroll 2026 redovisas i Delårsrapport 2026 för Hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Förslag till beslut
Informationen noteras.

Beslut
Informationen noteras.

Beslutsunderlag
- Förvaltningsplan Hälso- och sjukvårdsförvaltningen 2026-2028 slutversion
- §138 HSN Internkontrollplan 2026 - 2028 för Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

§101 Återrapport: Tillgänglighet Barn- och ungdomspsykiatrin

HSF240198

Ärendet i korthet

Arbetet med tillgänglighetsplanen redovisades för nämnden den 29 april. Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade 2026-04-29 § 40 att det fortsatta arbetet med tillgänglighetsplanen ska återrapporteras vid nämndens sammanträde 26 oktober 2026.

Redovisning sker under punkt 6 Muntlig information.

Förslag till beslut

Nämnden noterar informationen och ger förvaltningsdirektören i uppdrag att återrapportera det fortsatta arbetet med tillgänglighetsplanen vid nämndens sammanträde den 24 mars 2027.

Beslut

Nämnden noterar informationen och ger förvaltningsdirektören i uppdrag att återrapportera det fortsatta arbetet med tillgänglighetsplanen vid nämndens sammanträde den 24 mars 2027.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Återrapport tillgänglighet Barn- och ungdomspsykiatrin

§102 Nämndinitiativ om uppföljning av JO-granskning

HSF260783

Ärendet i korthet

Heidi-Maria Wallinder (V) lämnar nämndinitiativ om uppföljning av JO-granskning.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att bereda frågan och återkomma med förslag till vidare hantering.

Beslutsunderlag

- Nämndinitiativ om uppföljning av JO-granskning

§103 Övriga frågor

Ärendet i korthet

Ordföranden tackar alla för gott arbete under mandatperioden eftersom dagens sammanträde är det sista innan den nya mandatperioden tar vid.

Andre vice ordförande tackar ordförande och övriga.

Barbro Larsson (C) framför ett särskilt tack då detta är hennes sista sammanträde i nämnden och framhåller det positiva med att regionen har en särskild hälso- och sjukvårdsnämnd.

Elisabeth Wäneskog (KD) slutar som politiker i och med dagens sammanträde och framför sitt tack för gott samarbete.